

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae. In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-
clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-
phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De tribus Vae. Cap. 55

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

- Methodius Methodiū deniq; homines ita angustiat, beatificabunt eos qui iam mortui sunt. Similiter sacerdotes abscondēt habitū, & coronas suas, sicut Vincentius & Cyrilus vaticinati sunt. Et postq̄ illa tribulatio ecclesiæ cessauerit, tunc vā primū abijt. Et ecce venient adhuc duo vā post hoc.
- Apo. 9. ¶ De tribus vā. Caput LV.
- I**N Apocalypsi de triplici vā crebra fit mētio, ac multiplex repetitio. Sub tribus quidem vā complebit ira dei contra ecclesiā eiusq; membra, nam Iohānes audiuit vocem dicentis: Vā, vā, vā habitātibus in terra. Nempē vā primū est illa tribulatio ob quam Hēr tota comportata est collectura. Quod quidem vā obuēnit propter scelera nostra. Vnde Iob: Si impius fuero, vā mihi est. Et in Ecclesiastico: Vā duplici corde & labijs scelestis, & manibus malefaciētibus & pētōri, vā dissolutis corde, vā his qui dereliquerunt vias rectas, & diuerterunt in vias prauas: Vā vobis viri impij, qui dereliquistis legem domini altissimi. Item Esaias: Vā gēti peccatrici, populo graui iniquitate, semini nequā, filijs scleratis. Et infra: Vā impio in malū, retributio em̄ manuū eius fiet ei. Porro in Ozea inq̄ dñs: Vē eis quia recesserūt à me, vastabunt, q̄ p̄uaricati sunt in me v̄e quoq; iplis quū recesserō ab eis. Ecce duplex nobis v̄e qui peccauimus, vnū quod sustinemus supplicia, alterē q̄ t̄aremus deo: Quippe istud primū vā est flagellū nobis propinquus iam imminens, quod presumit futurū sub tuba quinti angeli, v̄t pote in calce quinti, & in fece sexti statuum iam concurrentium.
- I. §. Est si ecclesia longo retroacto tpe tribulationes passa est q̄ plurimas, eorundem tñ tribulationū consummatio denotat per primū vā, & fiet sub antipapa & tyrāno supra speciem caris. Postq̄ em̄ Iohānes eiusdem antipapae siue pseudoprophete finem descriperit, subiūgit, dicens: Vā vnū abijt, id est, completū est. Atq; sub isto vno & primo vā comprehendunt om̄es tribulationes in superioribus vsq; huc deductae. De ip̄o deniq; primo vā scriptū est in typo ecclesiæ: Vā tibi Moab perijisti popule Chamos, id est, nequā, q̄ comprehensū sunt tui filij & filiae in captiuitatē. Itē vā sup Nabo, qm̄ vastata est & cōfusa est fortis & tremuit, nō est vltra exultatio. Idcirco clamat ecclesia: Vā mihi sup contritiōe mea, pessima plaga mea.
- Hiere. 48. Rursus ad ecclesiā dñs: Quia oblita es mei & confisa es mēdacio, ideo ego nudavi foemora tua, & apparuit ignominia tua, v̄e tibi Hierusalem, id est, ecclesia.
- Hiere. 15. II. §. In isto primo vā dicunt homines māducare linguas suas p̄a dolore, & blasphemare deū cceli p̄a doloribus & vulneribus suis, & non agere p̄enitentiam ex operibus suis. s. malis, & sic in malo obstinati peribunt. Ille peruerforum interitus nuncupat primum vā, quia propter eorū culpam ip̄sōrū p̄ena in p̄a sentiseculo inchoatur perpetuo duratura, ob eorum enim desperationem obstinam descendunt in infernum viuentes.
- Apo. 16. III. §. Reliquū est: Sicut allegoricē tria vā opprimūt ecclesiā vniuersalem v̄t pote primū vā culpabile in membris morbofis, scđm vā p̄enale in aduersitatibus tpalibus ecclesiā perturbātibus; tertiu vā a ternū, quo ecclesia meretrix, in damnatis. s. Christianis, p̄petuo cruciabit. Sic tropologicē tria vā patit̄ quelibet peruersa ecclesia singularis seu indiuidua, videlicet quae libet anima dānata. Quae dicit, vā mihi quia nata sunt. s. quo ad culpā, vā mihi qui tam longa fuit vita mea. s. quo ad p̄enā temporalem, & v̄e quia sum in morte p̄petua. Quorū v̄e primū obuēnit pētōri in consciētia, quae naturaliter mordet p̄ctō, quo anima voluntarie incurrit primā ruinā, id est mortem spūalem. Sigdem p̄ dei grām homo huiuscemodi morsum conscientiae ad reatū & verā p̄eniam nō dirigit ne quā primā sui ruina reparat; tunc sequit̄ secūda ruina qua homo destruit & comparat iumētis inipientibus. Propterea deus ei infligit primū v̄e, quādo ip̄m pulsat & punit cū aduersitatibus temoralibus. Post quas si p̄ctōr se non emēdauerit, vitā spirituaalem recuperando om̄esq; in se ruinas & vulnera p̄ctōrum reficiendo, tūc sequet̄ eum tertia ruina, id est, mors corporalis & necessaria, quae secum affert secundū vā, id est, intensum mortis dolorem ac morsum amarissimū. Et statim adest v̄e tertiū, quod est peculiare vniuscuiusq; hominis iudiciū extremū, quoniā pars peccatorū erit in stagno ardenti igne & sulphure, quae est mors secunda.
- Psalm. 54. 2. Bir. 8. §. c. 30. §. 12. §. c. 31. §. 4. §. c. 39. §. 8. §. c. 55. §. 9. §. c. 53. §. 18. & j. c. §. 7. §. c. 55. §. 4. & j. c. §. 8. §. c. 54. §. 3. §. c. 14. §. 14. j. eo. §. 6. §. c. 42. §. 8. §. c. 44. v̄. que ad c. 54. §. c. 49. §. 24. & j. c. 56. §. 7. §. c. 46. §. 12. §. c. 40. §. 4. §. c. 49. §. 12. & j. eo. §. 3. in fine, & j. c. 64. §. 4. §. c. 37. §. 11. & 12. & j. c. 56. §. 3. §. c. 44. §. 13. in fine §. c. 44. §. 6. & §. c. 31. in fine §. c. 39. §. 1. §. c. 30. §. 12. & j. c. 61. §. 3. in fine §. c. 47. §. 11. & j. c. 58. §. 7. & j. §. 62. §. 18. Ad tollē

- III § Ad tollendum illud tertium vā Propheta inuocat dominum, dicens: Illumina dominus oculos meos, ne vnquam obdormiā, id est, corporaliter moriar in morte. s. spirituali, hoc est, in pctō mortali, quia inde sequerēt tertium vā, id est, mors secunda & perpetua: tunc diabolus inimicus meus diceret, prā ualui aduersus eum, vt pote contra me peccatorem. Item Christus, ordine tamē prāpostero, ad Birgittā inquit: Si pctōres emendati ad me noīfredierint, vindicabor in ira mea, tunc vā. s. tertium erit eis in corpore & in anima: vā. s. secundū quia in mundo, id est in aduersitatibus tēporalibus vixerūt, & vā. s. primū culpabile, quia modica fuit voluptas eorū, & adhuc illa vana diligunt, ideo cruciatus eorum (intelligo per tertium vā) erit perpetuus.
- V § Ceterū primū vā aduenit triplici modo: Primo, quia homo nascit̄ in malam inclinationem. Secundo, quādo committit culpā. Tertio, si perseuerat in culpa vsq; ad finem vitæ temporalis. Hinc in Birgitta dicit: Vā super vā miseria super miseriā veniet, vā quoq; nunquā minuet, deinde subiungit, veniet tibi vā, quo vā caro tua arefcet, aīa pauore dissoluet &c. ideo fuge celeriter ad latibulum diuinæ humilitatis, ne veniat vā quod minatur, quia ideo minat vt fugiatur. Et alibi Christus de quodam populo ait: Ego ostendo multa vt homines prāparent se ad bona, & sciant faciēda, & patienter expectent, veruntamen scias, vā vnū abijt, & alterum veniet super ingratos regni huius, & post veniet benedictio mea super humiles petentes misericordiam meam.
- VI § Sic fiet etiā in ecclesia occidentali vniuersa nam licet in eodem regno & in pluribus alijs singularibus locis, vbi olim fides catholica vīguit primū vā abierit, eo videlicet casu & tempore, quo inibi per violētā firē per malā doctrinā fides Christi cessauit, & sic ecclesia in eisdem locis specialibus quodāmodo omnē ruinā passa est, tñ in ecclesia occidentali primū vā nondū finitū est. Quæ quidē ecclesia ad solā fermē Europā est redacta, vbi præcipuē in Italia vitia exuberāt, ac potissimū in Alemania religio sancta deficere incipit, ideo ibi cū maiori dāno & crudeliori austeritate, & extinctione fortassis seu trāspōsitione ecclesiæ Romanæ, primū vā adhuc restat, & cū tremore expectat consumendū. Tametsi multæ ecclesiæ particulares, tum in Asia, tum in Africa, tum etiā in quibusdā Europæ partibus propter hominū ibi existentū exorbitātiā, succubuerūt, & primū atq; secundum vā passæ esse videntur, quia sui homines tam in fide q̄ in dignitate ecclesiastica corruerunt, tertium vā & æternam damnationem recepturi.
- VII § Præmissa mala oriētaliū sunt præambula exempla calamitatum occidentalis seu Romanæ ecclesiæ, quæ similiter ob suorū membroꝝ delicta iam diu primā culpæ ruinam patit, ideo proximē in dignitate, tandem in fide est ruitura & p̄ consequens primū vā in breui passura, quīs in ipsa ecclesia extiterint multi viri boni. Prout Christus Birgittæ, interroganti, quare ciuitas Sipontina, vbi tot corpora sanctoꝝ quiescunt, destructa esset, respondit, hoc meruerunt pctā inhabitātium, aliæ quoq; ciuitates meruerunt consimilia, iustus quidā, videns obstinationem eorundem inhabitantiū, rogauit deum vt potius locus desolaretur q̄ tot animæ perirent. Redeo ad propositū: Supra scriptū igit̄ primū vā Christiani modernū sustinebūt, temporalibus solūmodo incubentes. Nam saluator Corozaim aliasve Iudæoꝝ ciuitates alloquēs his verbis, vā vobis opulentis &c. voluit figurare ac significare presentū Christianoꝝ regiones. Quocirca omnes Christianitatis ordines modo pueri absq; dubio primū vā mox sustinebūt, quia vā omnibus peccatoribus qui in via Cain abierunt.
- VIII § Porro quidā vates de duobus dūtaxat vā loquunt, velut Ezechiel inquit: Accidit post malitiā tuā vā vā tibi. Et infra: Vlulate vā vā diei, quia iuxta est dies domini. Item Amos: In cunctis dicet vā, vā. Et in Apocalypsi: Vā, vā, vā ciuitas illa magna Babylon, hoc intelligendū est de vā temporali, & de vā perpetuo, vel quia caremus deo & sufferemus supplicia.
- IX § Primū vero vā (de quo nunc loquimur) est presentis seculi, & figurā illius magnæ tribulationis, qualis (iuxta euangelicum præconium) non fuit ab initio mundi vsque modo. Idem quoque primum vā est finis longæ vā tribulationis, quā

I. co. §. 4

Psal. 12

1. Bir. 56.

2. Birg. 9
Birg. ext. 82

4. Bir. 71

4. Bir. 114

Luca. 6.
Matth. 11.

Iudæ. 1

Ezech. 16
Ezech. 30
Amos. 5.
Apo. 18Matth. 24
Mar. 13

nis, quam ecclesia (vt dictum est) per singulos quinq; præteritos status passa est. In sexto aut statum totum illud primū vā complebit, quoniam circa finem eiusdem sexti status, ecclesia à suis aduersitatibus ad tēpus liberabit. Id testatus est Eliphaz in Iob dicens: In crepationem domini ne reprobēs, quia ipse vulnerat. s. in quinq; statibus, & medef, percutit, & manus eius sonabūt. In sex tribulationibus liberabit te, quasi dicat: O ecclesia per sex status fuisti tribulata, tñ in vltima sexti status tribulatione, vt pote post primū vā liberabit te deus. Postea subiungit: Et in septima nō tanger te malum. Tunc em̄ sc̄m Thelosphorū & quosdā alios scribentes, finiet quintus status, & sexto statu adhuc durāte septimus ecclesie status paulatim faccrescet. Siquidem eo tpe fiet ecclesie reformatio, ac infidelium conuersio omnium præter Iudæos, quibus cecitas contingit, donec plenitudo gentium introierit. Illa erit quædam figura & inceptio tranquillī status septimi.

Roma. 11 X. § Post ambitionē deniq; vnus, id est, primi vā, videlicet postq̄ ecclesia per ignē primæ & magnæ tribulationis trāserit, & ecce veniet adhuc duo vā post hoc, q̄ sunt complenda sub tuba sexti & septimi angeli. Circa finē equidē sexti ecclesie status, flagellū magnū (quod erit sc̄m vā) Antichristus incutiet Christianis & toti ecclesie. De eodem secundo vā, & Antichristi tyrannide scribitur in Apocalypsi à capitulo nono, ibi, & textus angelus, vsque ad capitulum vndecimum, vbi dicitur: Gentes, id est, gentiliter viuentes calcabunt ciuitatem sanctā, id est, ecclesiam, bestia, quæ ascendit de abyssu, id est, Antichristus, faciet aduersus eos, scilicet iustos bellum, & vincet illos, & occidet eos. Vā secundum abiit, & ecce vā tertium veniet cito.

Ioachim XI § De illo præterea sc̄o flagello inquit Ioachim: Post tribulationem supra descripti tyrāni terribilis, vā primū abiit, & ecce vā secundū, fugiamus à facie eius, clama in fortitudine, quia iā incipiūt vltimi cruciatus, ah, ah, vbi ē Lucifer quo abierūt stellæ? Per quas forsità prælatos significare voluit Ioachim: Per Luciferum aut pontificē quasi singularem stellā, quæ si peruertit nominat absynthium. Postea subdit: Curramus & nō & c. nō aspiciamus retro. Quo quidē secundo flagello post interitū Antichristi finito, credent Iudæi & reliquæ tribus Israel, quæ (vt inferius deducet) ad Christū conuertent. Venient nāq; dies (ait dominus) & conuertam conuersionem populi mei Israel & Iuda, & conuertā eos ad terram quam dedi patribus eorum. Tu ergo ne timeas Israel, quia saluabo te de terra longinqua, & semen tuum de terra captiuitatis.

XII § Interim vel post modicū interuallum adueniet tertiu & vltimū vā & flagellum ecclesie per Gog aliosq; tyrānos hominibus infligendū. De quo dicit: Vē ter & mari, quia descendit diabolus ad vos, habēs irā magnā, sciens quod modicum tempus habet. Et licet in Iob videat exprimi, q̄ in septimo statu ecclesiam nō tanger aliquod malū, tñ subintelligendū est diuturnū, qm̄ persecutio ipsius Gog non diu durabit, sed deniq; est malum septimi status. Vel illa tertia plaga potest referri ad finem, seu caudā sexti status, vt infra patebit. Vel potest dici, q̄ illud vā non tãget ecclesiam, s. spiritualiter, sicut nec tyrāni olim nocuerunt ecclesie, quia Gog & sui satellites non intemēt principaliter nocere ecclesie, sicut primū flagellum circa dignitatem ecclesiasticā, vel sicut sc̄m Antichristi flagellum circa fidem catholicā, sed Gog & sui complices, licet instigabūt homines ad colendum bestiā, tñ principaliter oīa morte p̄sternere conabunt, iuxta elogiū istud: Suscita bo super eos Mædos, qui argentum non quæ rant, nec aurum velint, sed sagittis paruulos interficient, & lactentibus vteris non miserebuntur, & super filios non parceret oculus eorum. Illam stragem ecclesia suaq; membra patienter sustinebunt. Idcirco huiusce malum temporale non tãget ecclesiam, neq; eis seu suis membris in salute nocēbit, quemadmodum olim martyrum sanguine ecclesia non læsa, sed salubriter irrigata ē atq; adaucta. Hinc docemur, pro fructu salutis adipiscendo, in omnibus aduersitatibus nostris patientiam esse adhibendam, ne per impatientiam meritum mutetur in culpam.

7. q. 1. cum p
cussio,

De patientia in tribulationibus adhibenda,
Caput LVI.

Proinde